

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisorile nefrancate nu se
primesc.
Manuscrisurile nu se restituie.
INSERATE
se primesc la Administrațiunea în
Brașov și la următoarele
BUREOURI DE ANUNȚURI:
în Viena: la M. Dukas Nachf.,
Nuz. Angerer și Emerio Lee-
ner, Heinrich Schalek, A. Op-
pelek Nachf., Anton Oppelk.
în Budapesta: la A. V. Gold-
berger, Ekstein Bernat, Iuliu
Leopold (VII Krassebet-körut).
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o se-
rie garmond pe o coloană 10
bani pentru o publicare. Pu-
blicități mai dese după tariful
și învoială. — REGULAMEN-
TE pe pagina 8-a o serie 20 bani

GAZETA TRANSILVÂNIEI.

ANUL LXIX.

"GAZETA" iese în de-gare di
Abonamente pentru Austro-Ungarie
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
M-rii de Duminică 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 francoi, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
M-rii de Duminică 8 fr. pe an.
Se prenumeră la toate ofi-
cilele poștale din țară și din
afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare,
Târgul Inului Nr. 50. etagiu
I. Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dusul în casă: Pe un an
24 cor., pe șase luni 12 cor.,
pe trei luni 6 cor. — Un esem-
plar 10 bani. — Atât abona-
mentele cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 27.

Brașov, Duminică 5 (18) Februarie.

1906.

Pregătiri pentru 19 Februarie.

Din momentul când s'a publicat scrisoarea ministrului președinte către președintele camerei ungare, ce conține rescriptul regesc, prin care se convocă parlamentul pe ziua de Luni 19 l. c., au știut toți, care are să fie sörtea dietei alese în Ianuarie anul trecut. Cu mult înainte se vorbea de dizolvare, der tot mai erau speranțe că se va găsi cumva o altă modalitate, care să nu facă neapărat de lipsă dizolvarea.

La speranțele aceste au contribuit mult faimale despre nouă propunerii și memorande, ce s'ar fi înaintat guvernului și prin el coronei, având de scop aflarea cheii pentru o descurcare pacinică.

S'a vorbit și de un memorandum al br. Banffy și chiar foile coaliției au înregistrat, că le-a bătut la ochi absența din Budapesta a lui Banffy, tocmai în momentele, când se cerea să stea și el la sfat cu tovarășii săi din coaliție asupra celor ce se petreceau la curtea din Viena, prezent fiind acolo și ministrul președinte unguresc.

După cum susține o informație a ziarului „N. Fr. Presse” primită de la o persoană de poziție înaltă politică, să fi fost într'adevăr vorba în ultimele audiențe ale lui Fejervary despre un memorandum al lui Banffy, conținând condițiunile în care acesta ar fi gata a lua frânele guvernului, a forma un cabinet și a-și câștiga majoritatea în țără. Se și enumără aceste condițiuni. Cea mai capitală este, că în cestiunea militară nu cere mai mult, de cât executarea programului militar al comitetului de 9 al partidului liberal, er în cestiunea economică cere, după expirarea tratatelor comerciale celor nouă, pentru Ungaria teritoriul vamal independent.

Sunt însă două puncte între aceste condițiuni, ce ne interesază pe noi în special. Banffy vrea reforma elec-

torală pe baza votului universal, însă numai cu restricțiuni mari față cu naționalitățile. Mai vrea apoi încă una: maghiarizarea instrucțiunii publice începând dela școla poporală pe totă linia. Incolo e gata a satisface toate dorințele celor de sus, începând dela revisuirea regulamentului camerei până la votarea tuturor creditelor militare, ce se cer.

Nu scim intrucât se vor adevăra aceste informațiuni, cari spun că corona n'a primit propunerile lui Banffy. Se poate, ca acesta să-și fi rezervat încă un rol pentru viitor după dizolvarea camerei, pe când e vorba de a se face încercări pentru o raliere a partidelor, cari stau pe baza dela 1867. Vedem însă, că și Banffy s'a prezentat la conferența președinților și conducătorilor tuturor partidelor din dietă, convocată de președintele camerei Justh și ținută er înainte de amedii în incinta parlamentului.

Intre cei ce s'au prezentat, a fost și contele Tisza, apoi reprezentanții celorlalte partide din coaliție, trei Croați, Koloman Szell ca stând în afară de partide, și în fine, cum spune raportul foilor din Budapesta, și un reprezentant din partea naționalităților, Milan Hodza, slovacul.

Conferența, care a durat aproape o oră, a decis, la propunerea contelui Andrassy, ca să se nisuiască a face posibilă o procedere unitară a tuturor partidelor dietei în ședința de Luni a camerei. Și fiind-că cei de față nu putău vorbi în numele partidelor, înainte ca aceste însăși să fi luat poziție, s'a hotărât ca să fie conchimate partidele în decursul zilei de ați, er Duminică să se ntrunescă iarăși delegații lor.

Se repetăză der în altă formă cazul dela 19 Decembrie a. tr. Aici fără de voie ni-se impune întrebarea: Ce atitudine vor lua deputații români din clubul naționalist? Lăsa-vor iarăși pe Hodza să facă singur, ce va crede el mai bine?

Ziua de Luni va fi însemnată și poate că va avé dreptate Kossuth, care scrie, că dela ea va data un nou period. După părerea sa acesta și va aduce cu sine căderea definitivă a regimului, care a stat pe baza dela 1867. Dacă ceea-ce va urma va fi realizarea nisuițelor celor ce stau pe baza dela 1848, este încă o întrebare deschisă.

În tot cazul noi, Români, trebuie să ne dăm bine sémă de ceea-ce se petrece și de urmările bune seu rele, ce le pot avé pentru noi și națiunea noastră evenimentele și trebuie să luăm poziție hotărâtă față cu ele.

Suntem ore pregătiți?

Brașov, 17 Februarie n.

Gautsch despre raporturile Austriei cu Ungaria. În ședința de Joi a parlamentului austriac, ministrul președinte br. Gautsch a răspuns la interpelația comitetului de patru al partidelor germane cu privire la efectul stărilor din Ungaria asupra Austriei. Gautsch declară, că guvernul său stă pe baza dela 67 și ține la stipulațiunile guvernelor anterioare. Parlamentul are dreptul a-și exercita drepturile sale la toate dispozițiunile, ce se iau cu privire la afacerile comune ale monarhiei; este deci exclus, ca cu ocazia restau-

rilor să se decidă fără conlucrarea noastră. Votarea cheitulelor pentru afacerile comune nu este permis să sufere întrerupere din cauze cari vatemă adenc viața și interesele monarhiei. Guvernul va prezenta în privința acesta un proiect la 1 Martie. Ce privește tariful vamal autonom, legea acesta se va publica încă în Februarie. Convenția comerțului cu Germania va obținé în curând ratificarea prea înaltă și celelalte convenții încă vor intra în vigore după-ce se vor fi pregătite. Declară apoi, că e în poziție de a spune, că și guvernul ungar se va îngriji din parte-i să între în vigore la începutul lui Martie tariful vamal autonom și convențiile comerciale. Prin acesta am scutit pe deplin în toate direcțiile interesele austriace.

Declarațiunile lui Gautsch, mai ales aceea, că nici o afacere comună nu se poate rezolva fără conlucrarea și aprobarea parlamentului austriac, a făcut bună impresie la toate partidele. Discuția asupra răspunsului se va deschide Luni, er după încheierea ei guvernul are de gând a prezenta proiectul despre reforma electorală.

Chestia expulsării Grecilor din România în camera grecescă. O telegramă din Atena anunță că Angelopoulos și Fichiotis au interpelat guvernul în privința expulsării Grecilor din România. Deputatul Dragurnis și șeful opoziției, Rhalis, au întrebat guvernul, dacă acest moment e potrivit pentru discuția conflictului cu România. Președintele consiliului, Theotokis, a răspuns că nu e acum momentul d'a se vorbi în această chestiune și a rugat Camera să mai aștepte câte-va zile, promițând că într-o chestiune va fi atunci prezentată Camerei, pentru-ca s'o potă discuta cu totă seriozitate.

Societatea studenților români din Paris „Liga”

protesteză în contra complotului Grecilor din țără, adresând următorul apel fraților noștri:

Români! Nu vedeți că nu vedeți nici o cale

Sângele fraților noștri din Macedonia cere dreptate.

Sufletele nevinovate ale acelor, cari au căzut pe altarul Românișmului victime glonțelor și cuțitelor cumpărate cu bani storși din sudorea nenorocitului țeran român, vaetele veduvelor și orfanilor rămași în voia sorții, cer să-i ocrotiți în contra asasinilor.

Ridicați-vă cu mic cu mare dela Severin la Dorohoi! Probați odată mai mult, că generositatea și ospitalitatea ce ați dat Grecilor în scumpa noastră țără, au fost nesocotite și răsplătite prin crimă și jaf!

Răul este la noi în țără; pe teritoriul nostru s'au organizat bandele grecesci, cu bani storși din munca noastră. S'a dovedit până la evidentă că Grecii din regatul României au pus banul în joc pentru exterminarea fraților noștri.

FOILETONUL „GAZ. TRANS.”

Surorile.

De Alice Stein.

— Fine. —

În dimineața nunții surorile evitau să se privească în față. Sonja îmbrățișă pe mama și sora ei cu fața întorsă. Ana Pavlowna credea, că asta o face din sfială firăscă. Maruscia credea, că s'a trădat, și nu mai puté de necaz, că este compătimită de sora ei. Ea se lupta în zadar în contra unui sentiment de ură, ce începuse să încolțescă în inima ei.

În același timp cu Fedor și cu oșpetii de nuntă, cari sosiră des de dimineață, se întorse și Mitka dela oraș.

— Ana Pavlowna! strigă el. Oh Dumneșule, ce însemneză asta? N'am întilnit eu astă noapte pe reșosatul nostru Andreiș, bunul tău bărbat?

Cărciumăreșă isbucni în lacrimi și-și făcu de mai multe ori semnul crucii.

— Ce grăiesci? se bocea ea. Ești beat Mitka! Ah, dacă ar trăi el acum la nunta

fetei! Ah, a trebuit să moră așa de vreme.

— Nu sunt beat, jupănesă; l'am întilnit astă noapte pe drum! El purta șalul cel mare roșu, pe care mi l'ai făgăduit, că mi-l dai la ziua mea. Ce bun era reșosatul! Ah, șeracul!

— Ce tot troncănesce bătrânul? întrebă Fedor cu nerăbdare. Unde este Sonja? Aduceți-o aici!

— Adu-mi cărnații, Mitka! strigă Maruscia din cărciumă, pe când toți nuntașii se adunaseră în jurul lui Mitka și nu voiau să plece de lângă el.

Sonja aștepta în liniște.
— De ce stau ei așa și strigă? întrebă pe sora ei.

Maruscia începú să ridă.
— Mitka spune, că l'a văduț pe tata, și-a pierdut mintea seu că viséză...

Ea se opri, de ore-ce Sonja se îngălbeni.

— Și tu cređi în duhuri? o întrebă Maruscia în ton batjocuritor.

În același moment se repeđi în cameră Ana Pavlowna și alergând la lada cea mare, îi ridică capucul cel greu.

— Maică, pentru numele lui Dumne-

șeu maică! strigă Sonja cuprinsă de gróză și voind s'o rețină.

Fedor o luă în brațe, ca s'o liniștescă.

— Nu e nimic aici! strigă Mitka triumfător.

— Și l'ai lăsat să plece, nătărăule! Nu l'ai luat în trăsură?

Bietul bărbat se mērgă pe jos pe o astfel de vreme! se vāeta bătrāna.

— El nu mē ascultă! se apăra servitorul. Tātucule! i-am strigat, der el alerga mereu. Șermanul reșosat, n'are pace în morment!

— Du-te și te culcă! îi dișe Maruscia și se duse la mama ei care plāngea. N'a murit el aici? Nu l'ai văduț cu toții?

Vorbele ei energice și intervenția lui Fedor liniștiră spiritele, der cu toate acestea nu-și puteau esplica dispariția lucrurilor.

Nu mai Sonja sta palidă și tăcută. Tote desmierdările logodnicului ei erau zadarnice.

Un grup de soldați se apropiă de cărciumă. În fruntea lor alerga Sergej, in-

spectorul. Fața sa blājină era cu totul schimbată.

— A fugit! strigă el din depărtare. A fugit acela din Zareisk! O, în noaptea acesta.

Trebue să alergați în pădure. Trebuie să-l găsim. Ei, Sonja, iertați-mē că vē turbur nunta.

El dādū și alte ordine. Un locotenent și șese soldați plecară călări în gona mare. Multimea fū cuprinsă de o mare agitație. Sonja cuprinse gātul logodnicului ei dișend cu o voce rugătoare:

— Tu nu pleca, nu te las! Acesta este ziua noastră. Nu, nu, tu trebuie să rămāi lângă mine!

Fedor o sārutā însă cu drag, și o lāsă în grija Maruscei.

— Dragă soră, veđi de copilă! Pot căștiga un premiu! Dișend aceste plecā repede.

Maruscia sta cufundată în gânduri lângă sora ei, care tremura din tot corpul.

— Șciu, dișe ea de-odată, lāudat fie numele lui Dumneșeu. Înțeleptul Mitka, tu ai întilnit un străin îmbrăcat în hainele lui Andrei.

Român!

Nu uitați, că nutriți în sinul vostru un șerpe veninos, sufletul complotului grecesc în contra țerei: pe faimosul *Haita*.

Cereți guvernului să-și facă datoria așa cum o cere interesul națiunii noastre, ăr nu cum le dictează legăturile de rudenie ce au contractat cu Grecii din țără. *Nicolae Chrisovelon* este înrudit cu ămenii țării; decă guvernul, ori care ar fi el, esită între sentimentele grecesci și cele românesci, să plece odată cu rudele sale, nu dela putere, ci din țără!*)

Ajunge! Ocrotirea streinismului s'a transformat în batjocorirea elementului românesc. Boerii noștri prin contactul ce au avut cu Grecii, singur nobil în această țără, au cauzat mari pierderi intereselor românesci.

Român!

Cine va pute garanta, că măsurile luate de guvern n'au fost paralizate prin Grecii nobili primiti în salănele demnitarilor noștri, miniștrilor noștri! Ministrul de externe declară în plin parlament, că ămeni din societatea bună, ah!! ca d-l Nicolae Chrisovelon, nu trebuie implicați în conspirațiunile și uneltirile contra țerei.

Român!

Scuturați jugul fanariot. Cereți cu insistență confiscarea averilor și expulsarea acelor, cari nu au alt gând, decă *mărtea* noastră. Decă guvernul, încă odată o repetăm, nu se ocupă cu cestiunile ce ating demnitatea noastră națională, declarăm că cu toții vom lucra pe căile extreme.

Paris, 12 Februarie st. n. 1906.

Societatea studenților români din Paris „Liga“.

Crisa ungară.

Convocarea și dizolvarea dietei.

Vădurăm, că ministrul președinte Fejervary a luat deja măsură, ca pe ziua de Luni 19 Februarie st. n. dieta să fie convocată. Atât presidentului camerei deputaților, cât și presidentului camerei magnaților li-a adresat câte-o scrisore, în care le face cunoscut, că în sensul unui prea înalt rescript să convoce camerele pe numita zi, pentru a li-se aduce la cunoștință

în scrisoarea ministrului președinte nu se face amintire nici de numirea unui comisar regesc, nici de dizolvarea dietei. Mai întâi trebuie să se ia dispozițiunilor față cu convocarea însăși și numai după aceea pot urma celelalte dispoziții. Imediat ce se va face convocarea, președinții celor două camere vor fi puși în cunoștință despre numirea comisariatului regesc, înputernicit cu dizolvarea dietei. Probabil, că decretul în privința acăsta va fi publicat în foia oficială, dăr se pôte și aceea, că tot prin scrisore ministrul președinte să aducă acăsta

*) Se vede că apelul de mai sus a fost scris înainte de a fi sosit în Paris scirea, că și banchele *Chrisovelon* a fost expulsat. — Red.

la cunoștința lui I. Justh și contelui Albin Csaky.

Guvernul s'ă-și fi făcut planul, ca îndată după deschiderea ședinței de Luni să apară în sala dezbaterilor generalul *Nyiri*, care va ceti autograful de dizolvare. În autograf Majestatea Sa va motiva dizolvarea prin aceea, că dela dieta actuală nu se pôte aștepta o descurcătură pacinică. După cetirea autografului *Nyiri* ar face declarația, că cu acăsta dieta s'a închis și va provoca pe deputați să se îndepărteze.

Patru autografe regesci.

„*Alkotmány*“ află, că se vor publica patru autografe regesci. Prin cel dintâi (care s'a înmănat deja presidentului camerei) se convoca dieta pe ziua de 19 l. c. Prin al doilea autograf se dizolvă dieta, fără a-se face amintire despre o nouă convocare. Autograful al treilea conține numirea generalului *Nyiri* ca comisar regesc. Al patrulea autograf va fi un manifest regesc cătră »națiune«. În manifest se va accentua, că acum la adănci bătrânețe ale monarhului, țera a ajuns într-o gravă criză. Totdeuna Majestatea Sa a respectat constituția și legile și va fi și în viitor fidel acestora. Va înșira apoi cauzele ce l'au îndemnat a dizolva dieta și va avvertisa »națiunea« să-și păstreze liniștea, pentru-ca în curând să se pôtă face alegeri dietale nouă.

Imputernicirea guvernului.

»*Neues Wiener Tagblatt*« anunță: E lucru cert acum, că bar. Fejervary n'a primit înputernicire numai pentru dizolvarea dietei, ci și pentru a lua, după dizolvare, măsurile necesare în interesul continuării guvernării. Ministrul președinte a raportat, firesce, asupra dispozițiunilor ce le-a plănuit, și domnitorul le-a aprobat. Scopul dispozițiunilor plănuite de guvern este, ca să garanteze ordinea în țără și ca să se facă posibilă activitatea mai departe a administrației. Lucru firesc, că în interesul acestui scop, la cas de necesitate extremă guvernul va aplica mijloace energice.

durere de dinți. ori îl va Banffy.

E clar, că bar. Banffy, care în aceste zile sgomotoșe a plecat pe neașteptate la Clușiu în »afaceri eclesiastice«, lucră la un nou plan de descurcare. El s'ă fi trimis Monarhului o nouă propunere de pace, din care eliminând cu desăvirșire pretenșiunile militare, propune să se formeze un guvern de tranziție pe basa unor concesiuni economice, care ar fi acceptată de partidul liberal, noul partid și partidul progresist, — un fel de coaliție nouă. Majestatea Sa luând cunoștință de acest plan al lui Banffy, s'ă fi căduț pe gânduri și s'ă fi înscințat în cele din urmă pe Fejervary că nu pôte primi proiectul lui Banffy, care ar însemna numai o soluțiune provisorie.

Banffy întrebat în Clușiu asupra svouurilor răspândite despre acțiunea lui, nici n'a confirmat, nici n'a desmințit. A disnumai, că sunt o insultă cele ce se colportă în presă despre el (!)

»*Neue Freie Presse*« pretinde a scidin sorginte bine orientată, că planul de descurcare al lui Banffy ar cuprinde următoarele condiții: 1) Programul militar al comisiunii de nouă. 2) Votul universal cu restricții privitoare la naționalități. 3) Înființarea teritorului vamal la 1917. 4) Maghiarizarea învățământului public și 5) Înăsprirea regulamentelor camerei.

Conferența comitetului coaliției.

Șefii coaliției s'au întrunit eri la cameră, ca să discute asupra atitudinii de urmat față cu evenimentele de Luni viitoare. Au decis, să protesteze contra dizolvării dietei, apoi să ia spre scire autograful prea înalt de dizolvare.

Din Reichsrat-ul austriac.

În ședința de la 15 Februarie proiectul pentru recrută a fost votat cu mare majoritate. Contra proiectului au votat: Cehii tineri, Italienii, Români, socialdemocrații, pangermanii și pangermanii liberi (*Freialldeutschen*). Imediat s'a trecut la a treia cetire a proiectului, cu care ocaziune proiectul a fost votat cu 153 voturi contra 63. Pangermanii fac un tărăbciu asurđitor. În numita ședință feldzaigmaistrul *Schönaich*, ministrul de landwehr, a ținut un discurs mai lung din care facem următorul scurt extras.

Militarismul cum este ađi — ăice *Schönaich* — nu se bucură de simpatii, el există însă, și cel ce ne va salva de sub acăsta apăsare — încă nu s'a născut. Cât timp există, decă, datoria sfântă a celui ce pörtă răspunderea, este să stăruie pentru-ca armatei să i-se asigure condițiunile necesare.

Vorbind de institutele militare, oratorul spune că tendența generală este, ca fie-care elev să iasă cu cunoștința a cel puțin două limbi, pentru-ca să se pôtă înțelege cu soldații.

Dela 1876 există norma, că decă 20% în un regiment vorbesc limba cutare, acăsta limbă trebuie să fie introdusă între limbile de regiment. Cum pôte cineva să ne facă din acăsta un reproș? Douădecă de procente sunt 800 ămeni în contingentul de răsboi! ăre am proceda noi după norma austriacă, când am lăsa să între în răsboi un regiment, din care 800 ămeni nu se pot înțelege cu ofițerii?

În chestia limbei decide pur și simplu necesitatea, ăr limba de serviciu este o necesitate absolută. O armată, în care cel puțin în cercurile superioare a conducerii nu se pot ămenii înțelege, ar fi un cas foarte trist... Limba de serviciu trebuie să o scie ofițerii și în timpul mai îndelungat al serviciului și-o pot însuși și subofițerii, dela soldați însă cari au și alte lucruri de învățat, nu se pôte cere ca în trei ani să o învețe, căci la soldat este mai importantă tragerea cu pușca, decă vorbirea în cutare limbă.

În ce privește limba în care conversăză ofițerii, nu există nici un ordin. La noi nimeni nu se jenăză a vorbi cu naționalii săi în limba în care s'a născut și s'a crescut. Corpul ofițeresc austriac însă este amestecat, și când se află cineva în societate, vorbește limba pe care toți o pricepe. Asta nu se află în lege și ordine, ci se află în cartea lui *Knigge*: »Contactul cu ămenii.« Nici odată un ofițer n'a fost șicanat seu supărat pentru manifestarea naționalității sale. Când s'ar încerca însă cineva a o face în mod demonstrativ, ar face experiențe triste. Pentru armată nu există absolut chestia națională. ătă de ce în tabăra noastră este și acuma Austria cum a fost și mai înainte.

Ni se reproșeză, că ofițerii se transferăză. Da, acăsta are însă motivul, ca ofițerul să cunoscă Austro-Ungaria și locuitorii ei, nu numai din cărți. Admit, că vor fi multe petiții, cari își manifestă dorința: *Vreau se merg la mama!* — dăr la un soldat nu merg asemenea lucruri.

Ministrul *Schönaich* relevăză cu regret, că în totă dezbaterea acestui proiect nu s'au audit decă cuvinte ostile armatei. Nimeni n'a vorbit de datoria omului liber de a-și apăra patria, pe de altă parte s'au insultat persoane valorose, cari și-au căștigat merite neperitoare pentru împărat și împărăție.

În sfirșit oratorul atinge chestiunea relațiunilor între armată și civili, se jălucesce de atacurile presei și vorbește de stagnațiunea în armată, cerând ca armata să fie echipată cu toate cele trebuincioșe, căci armata austriacă, de câte ori a fost bătută, n'a fost bătută din cauza lipsei de eroism, seu a conducerii rele, ci pentru-că armamentul n'a fost la nivelul armamentului, pe care îl avea dușmanul.

Oratorul a fost adesea întrerupt de aprobări.

Mișcarea antigrecă în România.

O manifestație antigrecă în Ploesci.

Profesorul de univ. *Tocilescu* a sosit Joi la Ploesci, pentru a țină acolo o conferență »Despre frați«. În vederea sosirei d-lui *Tocilescu*, orașul a fost pavoasat, ăr la gară i-s'a făcut o primire grandioasă. Dela gară d-l *Tocilescu* însoțit de o mulțime de cetățeni, a plecat în oraș. Sosit în fața liceului, fanfara elevilor a esecutat marșul »Deșteptă-te Române«.

În sala Cooperativa, unde avea să țină conferența, d-l *Tocilescu* a fost primit cu entuziaste aclamațiuni din partea publicului numeros. Încetând aplausele și aclamațiile, conferențiarul a zugrăvit într-o limbă frumoasă și însuflețită, cruđimele căroră sunt supuși Români macedoneni din partea Grecilor. Conferența, care a fost ilustrată prin tablouri proiectate pe pânză, a produs o ne mai pomenită însuflețire.

Altă manifestație în Giurgiu.

Un grup mai mare de cetățeni ai orașului Giurgiu, în frunte cu mai mulți Români macedoneni au pornit Joi la ărele 10 a. m. într'un mărș convoi la biserica

— Spuneți lui *Sergei*, să caute pe un țeran. Întrebă pe servitor unde și la ce ăra a întâlnit spiritul. Nimeni nu scapă de sörtea sa. Nimeni! repetă ea încet, privind spre sora ei tăcută.

— Cine era lângă ladă, *Sonja*? Nu, nu este cu puțință. A fost cineva la tine astă nopte?

Fata nu răspunse nimic, ci-și plecă capul. *Maruscia* se plecă spre ea și o privi în ochii ei spăriați.

— Ai ascultat pe străinul, l'ai părăsit pe *Fedor*, esclamá ea cu un ton triumfător. O, adause ea, ai tradat pe *Fedor*. Astfel îl iubesci? Și eu voiam să mor de rușine în nopte acăsta.

— *Maruscia*! gemu *Sonja*.

— Ridică-te, de ce mă ții, eu nu te pot ajuta, și tu-l pierđi — *Dumneđeule*. În ultima ăra faci tu acăsta pentru mine.

Se audiră tropote de cai și voci. »În cărciumă!« ordonă locotenentul, care plecase cu soldații săi în sat și acum se întorsese când audise de acel svon.

Sonja voia să-i ia înainte, *Maruscia* însă o opri. *Cărciumăreșă*, *Mitka* și nun-

tașii cari nu luaseră parte la urmărire, intrară în casă.

Maruscia voi să urmeze pe ceilalți, dăr *Sonja* se alipi de ea ca un copil, care caută refugiū, și ăise cu o voce plină de temere.

— *Fedor* se va supăra?

Mai înainte ca sora ei să pôtă răspunde ceva, locotenentul eși repede din cărciumă, având în mână o legătură de haine.

Erau hainele pușcăriășului. *Sonja* scöse un țipet și căđu jos leșinată.

— Ah, *Dumneđeule*, *Dumneđeule*! strigă *Ana Pavlovna*. Nu este nimic. *Maruscia* zimbea și tăcea. O mișcare se produse în mulțime.

— Care din voi amăndouă mărturisitiășadără? întrebă locotenentul.

— Astă nopte am durmit la *Pavlovna* în cameră, răspunse fata; apoi continuă încet: — N'am audit și n'am veduț nimic.

Ea se întorse spre pădure de unde veneau mai mulți soldați, *Sergie* și *Fedor*. Locotenentul privi cu atențiune pe fata leșinată. El dădu la o parte pe cărciumă-

reșă, care țipa și tocmai voia să pună mâna pe *Sonja*, când *Fedor* sosi abia resușlând. Nici el nu găsise pe nimeni.

Când vedu pe logodnica sa zăcând la pământ, se aruncă lângă ea.

Fără să fie întrebați, vecinii povestiră despre găsierea hainelor. Ochii *Marusciei* se înfipseră în fața lui *Fodor*, pe care se amestecau pe rënd mânia, spaima și tristeța.

— *Draga mea*! strigă el cu o voce atât de durerosă, încât *Sonja* părea că se deșteptă din cauza acăsta.

Ea se ridică și privi când la el, când la sora ei.

— O voiă areșta și fără să facă vre-o mărturisire. Ce ăici? ăise locotenentul cătră *Sergie*.

Fedor apucă de umeri pe *Maruscia*.

— Este adevărat, vorbește? Tu dormeai cu ea. A făcut în adevăr acăsta! *Dumneđeule* ăre voesce să se sfirșescă astfel fericirea noastră?!

El tremura din tot corpul. *Maruscia* îl privi. Întregul ei suflet se afla în acăsta privire. Toți strigau cuprinși de agitare. *Sonja* plângea, la peptul măsai, care în-

zadar încerca să rostescă o rugăciune. În peptul *Marusciei* se petrecea o luptă grozavă, ca și când ar fi fost de față numai *Fedor* și ea și el i-ar cere ei fericirea. Ea nu mai șovăi. *Dumneđeule* este bun! șoptia o voce în interiorul ei. El pôte ajuta!

Ea nu se mai gândi, că ăre sacrificiul ei va pute aduce o salvare pentru o durată mai mare. Nu mai pute să privească fața chinuță a lui *Fedor*. Ea făcu căți-va pași înainte foarte resolută și rosti cu voce tare și sigură:

— Am mințit.

Și privind fix în ochi pe *Sonja*, continuă încet:

— »Nu încerca să te acuzi. Te-am înduplecat să taci. Nu mă mai întrebați—mărturisesc!«

— *Drace*! esclamá *Fedor*, dându-o la o parte pentru-ca să-și îmbrățișeze mirăsa...

Maruscia fii arestată între strigătele femeilor, pe când *Sonja*, înzadar își întindea brațele spre sora ei.

grecască din localitate. Ajunși în fața bisericii, manifestanții au pretins, ca evanghelia să fie citită în limba românească.

Pentru a evita un scandal, a intervenit poliția, care a împiedecat pe manifestanți să intre în biserică. Intre Grecii din Giurgiu domnesce o mare panică, temându-se să nu se întâmple escese.

Legătuinea rusă din București pentru Greci.

Cetim în »Epoca«: Scirea că legătuinea rusă să intervină la ministerul român de externe pentru pedepsirea celor cari au luat parte la manifestația de Luni dimineața de la biserică grecă se confirmă oficial. În urma acestei intervenții d. Gh. Gr. Cantacuzino, președintele consiliului de miniștri a chemat imediat la d-sa pe d. D. P. Moruzzi, prefectul poliției Capitalei, căruia i-a cerut o listă de toți cei cari au luat parte la manifestația dela biserică grecă. D. D. P. Moruzzi a însărcinat pe d-l Tașcu Pucerea ca să-i formeze imediat lista cerută de guvern.

Cronica externă.

Turcia, Bulgaria și Grecia. Sublima Pörtă pare foarte îngrijată de încercăturile pricinuite de bandele grecesci și bulgăresci cari fac incursiuni în Macedonia incendiând și omorând. Ea a adresat o primă notă puterilor, prin care semnalază deciziunile luate în ultimul congres macedonean ținut la Sofia, unde s'a hotărât formarea de nouă bande, cari vor năvăli pe teritor turcesc. Comitetele adună bani pe cari li consacră pentru echiparea acestor bande. — Bulgarii ucis și în diferitele ciocniri cu trupele turcesci erau îmbrăcați în uniforma armatei bulgare și erau comandați de membrii influenți ai comitetului său de ofițeri ai armatei regulate. Nota solicită la puteri, ca să adreseze serioase reprezentațiuni guvernului din Sofia.

O nouă notă otomană accentuează aceleași doleanțe față cu Grecia, unde se servesc aceleași fapte.

Puterile au adresat imediat reprezentațiuni guvernului bulgar expunând că asemenea lucruri nu pot de cât să neutralizeze acțiunea pacificatoare a Europei.

În cât pentru cabinetul elenic, făcându-se ei de cătră pădure, a declarat formal, că nici o bandă nu s'a format în regat, ăr frontiera este așa de bine păzită, încât chiar de s'ar forma, ar fi imposibil să treacă.

Conferența marocană. Pornită sub cele mai favorabile auspicii, cu asigurări reciproce din partea Franței și Germaniei, că nici una nu e animată de tendințe rășboinice, conferența marocană totuși a produs disensiuni. Spre a-le delătura, delegații german și francez au avut o convorbire care a durat peste o oră. Nu se știe, ce au vorbit cei doi plenipotențiar, se crede însă că ei au ajuns la ăre-care înțelegere. Delegatul american White, după cum se anunță, își dă multă silință de a împăca pe reprezentanții celor două puteri. Având în vedere, că America observă o atitudine neutră tocmai față cu chestiunile de divergență între Franța și Germania, se speră că sfârșirile lui White vor fi încoronate de succes.

Din Petersburg se anunță, că consiliul imperial a primit o nouă lege a întru-nirilor, prin care se abrogă legea de la 25 Octombrie 1905. Noua lege stabilește, că întru-nirile alegătorilor de gradu I. pot să se țină fără să fie de față reprezentantul, poliției, va trebui însă ca poliția să fie înscințată dinainte. Alegătorii de gradul II. sunt autorizați să țină adunări fără a înscința despre această poliția. Noua lege se va publica zilele acestea.

Italia și Muntenegru. Diarul »Italia« serie, că comentarele despre cadoul de tunuri, ce l'ar fi făcut Italia Muntenegrului sunt exagerate. Svonul despre alianța sud-slavă colportat în legătură cu acel cadou este o iscodire. Italia a declarat de repetite ori, că Muntenegru a cumpărat tunurile la o licitațiune publică. Este o curată nebunie a atribui cine știe ce planuri Italiei, pe când mintea sănătoasă dictază, că interesele ei sunt foarte bine ocrotite prin tripla alianță.

Șefii partidelor engleze fac declarațiuni. Ministrul președinte Campbell-Bannermann a ținut alaltăieri la clubul național liberal un discurs, în care a asigurat pe auditori, că mesajul tronului nu va aduce nici o surprisă pentru deșii. Premierul a dis, că Chamberlain a arătat un rău, dăr lăcul ce-l ofere, e mai rău de cât

bola. Liberalii au alte remedii. Campbell-Bannermann prevede dificultăți cu partidul lucrătorilor, crede însă că parlamentul va câștiga prin intrarea lor.

Balfour a scris lui Chamberlain o scrisoare, în care își anunță capitularea: »După părerea mea — ăice Balfour — reforma fiscală va fi și va rămâne cea mai însemnată lucrare constructivă a partidului unionist. Scopul este: Condițiunile mai ieftene pentru comerțul britan și legături mai strânse comerciale cu coloniile... În acest moment socot de prisos a intra în detalii, declar însă, că de și și alte mijloce ar fi posibile, totuși stabilirea unei tarife moderate pe mărfuri fabricate și o moderată vamă pe cerealele străine sunt acceptabile. Condițiunea ar fi, ca tarifa generală să nu contribuie la urcarea prețurilor său să fie un fel de ocrotire artificială împotriva concurenței legitime.

Chamberlain i-a răspuns lui Balfour: »Salut cu bucurie scrisoarea D-vostre. Sunt de acord cu definirea ăintei noastre comune și acceptez din totă inima această politică.

Opoziția va intra așa-dăr unită în compania parlamentară.

Din Paris se scrie, că printre catolicii din Toulouse s'a pornit o agitație violentă contra episcopului Germain din cauza, că în ajunul inventurii bisericesc și-a părăsit reședința, dând ordin preoților să împedecă ori ce manifestație din partea credincioșilor.

SCIRILE ăILEI.

— 4 Februarie v.

Suveranii români și președintele Fallières. »Le Figaro« anunță, că cei dintâi Suverani, cari vor visita pe d-l Fallières, noul președinte al republicii franceze, sunt Regele și Regina României. Diarul francez e informat, că d-rul Ortner a sfătuit pe Suveran să facă o cură, pe Căsta de Azur. În trecerea lor spre sudul Franței Suveranii s'ar opri cătva timp la Paris.

În privința ofertului de 120 cor. votat de cătră comitetul comunal din Rășnov pentru masa studenților români din Brașov și despre care s'a vorbit în diarul nostru, ni-se trimite o copie a celor două procese verbale ce se ocupă cu această cestiune. ătă cuvintele punctului 110 al procesului verbal din 14 Oct. 1905: »Prim notarul Mih. Pfaff cetește petiția respectivă (a societății numită »Alumnat-Verein«) și face propunerea a se satisfăce cererea, mai ales, că e vorba de o instituțiune de care beneficiază cu deosebire copiii de la țară, și că cererea este făcută în sensul de a se acorda acest ajutor odată pentru tot-déuna.

»George Proca sprijinesc propunerea adaogând însă, ca să nu se treacă cu vederea nici »masa școlărilor«, o instituțiune analogă românească din Brașov, și să se voteze aceeași sumă și pentru acesta. — Andrei Kurmes face propunerea ca petiția să se respingă și să nu se acorde nimica nici »alumnatului«, nici »mesei studenților«. — Propunerea această fu primită cu majoritate.

În punctul 20 al procesului verbal din a. c., reasumându-se cestiunea, prim notarul M. Pfaff propune a se acorda odată pantru tot-déuna din fondurile alociale 120 corone pentru casa de educație (Monterus-Haus), în același timp însă să acorde din fondurile comunale aceeași sumă și pentru instituțiunea românească analogă »masa studenților« din Brașov odată pentru tot-déuna. — Nefăcându-se nici o contra-propunere, președintele e-nunță propunerea comitetului ca decisiune a reprezentanței.

Este de prisos să mai spunem, că intervenția membrilor români ai reprezentanței comunale din Rășnov și a oratorului lor, în cestiunea această, merită totă lauda.

Comerțul României cu Grecia. Oficiul statistic al ministeriului român de finanțe se ocupă actualmente cu compunerea unei statistice, care va cuprinde toate datele cu privire la comerțul României cu Grecia în ultimii 20 de ani. Din această statistică oficială se va vedea clar ce a exportat și importat România în Grecia și de la ea va depinde tot odată decă România va mai relua legăturile ei diplomatice cu Grecia și decă va fi sau nu necesar a încheia cu Grecia un tratat comercial.

Monumentul dela Adam-Klissi. Profesorul de univ. Dl. Gr. Tocilescu a ținut Mercuri s'era în atenu din București o conferență, vorbind despre părerile noue, ce s'au ivit cu privire la monumentul de la Adam Klissi. Conferențiarul a combătut

părerile istoricilor Cihorius și Furtwangler, cari susțin, că monumentul datéază de pe timpul lui Cersus și că împăratul Traian ar fi pus ulterior numai inscripția sa pe acest monument. Acastă părere e susținută și de archeologii români Teohari Antonescu și Dr. ăigara Samureaș, pe cari d-l Tocilescu de asemenea îi combate susținând, că monumentul de la Adam Klissi datéază de la împăratul Traian. Conferențiarul a însoțit espunerile sale cu tablouri proiectate.

Lipsa de tact a unui consul grec. Din Constanța se anunță următoarele: Unica persoană, care a petrecut pe Grecul espulsat Dr. Milliaressis pe vaporul »România« a fost consulul grec din Constanța, Campsambelis. Sosit pe vapor și-a permis o observare ofensătoare la adresa guvernului român, care a provocat o penibilă impresiune asupra pasagerilor vaporului. Intervenind pasagerii, consulul grec a fost nevoit să părăsescă imediat vaporul. Intemplarea această va avea fără îndoială urmări neplăcute pentru reprezentantul Greciei, de ăre-ce în Constanța agitațiunea contra d'ensului e mare.

Sat bulgar atacat de o bandă grecescă. Din Constantinopol se anunță, că zilele trecute o bandă grecă a dat foc în satul bulgar Iweni, din vilaetul Monastir, cărților bisericesci slave; banda a ucis 13 notabili și a rănit trei. Inspectorul general a ordonat o severă urmărire a bandei însărcinând pe valii să apere pe cei ce au rămas în viață.

Mulțămire publică. Tuturor acelora, cari prin condolențele lor au contribuit la alinarea durerii inimei mele pentru mărtea neuitatului meu soț Ioan Imbuzaan fost oficiant reg. la finanțe în pensiuine—nepuțându- oacésta îndeplini la fie-care deosebit — pe această cale le exprim adencă mulțămirea. Gherla la 15 Faur 1906. — Véd. Carolina Imbuzaan.

Un căne cu zestre. Un ăre-care Stilman, bogătaș din Petersburg, va oferi fiicei prezidentului Statelor Unite, Miss Roosevelt, un căne fox terier, care a fost plătit cu suma de 7500 fr. Animalul poartă numele de Fochion și are un adevărat trusou, compus din costume de postav, de blană, sandale etc.

5. Efect sigur vindecător. Toți aceia, cari sufer de nemistuire, lipsă de apetit, s'eu stomacul nu le funcționează regulat, pot conta la vindecare sigură în scurt timp prin folosirea cunoscutelor prafuri seidlitz ale lui Moll. Prețul unei cutii 2 cor Se trimite ăilnic prin postă cu rambursă, de farmacistul Moll, liferantului curții din Viena Tuchlauben 9. În farmaciile din provincie să se c'era preparatul A. Moll, provédut cu marca de contra-venția și subscriere.

Bibliografie.

»Din primăvara vieții«, poesii de Emil A. Chiffa Bistriță, Tipografia C. Matheiu 1905. Un volum drăgălaș mic, conținând pe 93 pagini vr'o 60 de poesii. Prețul unui exemplar 1 cor., plus porto postal 5 fl. Se află de v'ndare și la librăria și tipografia A. Mureșianu, Brașov.

ULTIME SCIRI.

Budapesta, 17 Februarie. Cercurile politice sunt foarte agitate și se prevéd grave evenimente cu ocașiunea ședinței de Luni. Adevăratele decisiuni aduse în conferența delegațiilor partidelor în privința liniei de conduită, ce se va urma în decursul ședinței, se păstrează, secret așa că nimic n'a putut transpira în publicitate.

Budapesta, 16 Februarie. Pe adi la amiași a fost convocată de cătră prezidentul camerei Justh, o conferență a delegațiilor tuturor partidelor. Conferența, la care au participat contele Tisza, croatul Iossipovits, contele Andrassy, naționalistul Hodzsa, Wlasics, Darány, Nagy, Bolgar, br. Banffy, contele Zichy, Thaly, Kossuth, Polonyi, democratul Vazsonyi și socialistul Mezőffy, s'a ocupat cu cestiunea disolvării camerei.

Constantinopol, 17 Februarie. Legătuinea română și toate ambasadete europene au fost avertisate de cătră guvern despre trecerea a numeroșe bande din Grecia în Macedonia. În apropierea satului Kireci-Kioi, o bandă de acestea compusă din 90 ămeni

a avut o ciocnire sângeră cu trupele turcesci. O altă bandă de 18 ani a pătruns în satul Ciohalari și a forțat pe locuitori a recunoscă din nou autoritatea patriarhului.

Paris, 17 Februarie. Scirile primite la ministeriul de externe francez de la consuli din Bitolia și Salonice anunță, că de 15 zile bandele grecesci s'au înmulțit în mod considerabil și actele de terorism devin mai intensive. Bandele au incendiat 22 case din satul aromân Selia. În comună Copșor au incendiat de asemenea mai multe case, impunând în același timp locuitorilor să plătescă patru mii lire turcesci (100.000 fr.)

Fiume, 17 Februarie. În urma grevei generale a impiegaților dela societatea de navigațiune »Ungară-Croată«, cărora li-s'au alăturat și alți muncitori ai atelierelor industriale din Fiume, — anarchia este completă. Șefii autorităților sunt incapabili față cu această mișcare. Primarul a rugat pe generalul Matuska comandantul garnisonei, să-i pună la dispoziție armată. Generalul a promis, dăr a adaus, că decă mulțimea nu va urma dispozițiunilor militare, va usa de arme. Primarul a răspuns, că nu cutéză a lua răspunderea pentru o eventuală v'ersare de sânge. După amiași la ora 4, s'a întemplat o ciocnire sângeră. Muncitorii fabricii de torpile aflând de veste că direcția fabricii li-a refuzat delegația ce au trimis-o la el declarând că va închide fabrica pe trei zile, au insultat pe soldații aflători dinaintea fabricii și pe poliștii înarmați cu puscă. Comandantul trupei a ordonat foc. O panică uriașă se produse printre demonștrânți. Un om a fost ucis, 16 grav răniți. Substitutul șefului de poliție, Derencin, a fost grav rănit la cap.

Madrid, 17 Februarie. Ministrul președinte spaniol Moret a declarat unui ăiarist, că nu vede nici o cale pentru aplanarea neînțelegerilor dintre Franța și Germania. Franța a mers până la marginea extremă a concesiunilor. Ea n'a putut pretinde mai puțin, decât ceea-ce a ăintit să ajungă prin înțelegerea încheiată anul trecut cu Germania. La rîndul ei Germania nu vré să cedeze nimic din pretenșiunile sale.

Paris, 17 Februarie. Sciri din Tokio sosite aici spun, că o mare agitațiune domnesce în China. Guvernul chinez face mari preparative și se înarméză cu scop de a recuceri ăinutul Amurului aflător în mâinile Rusiei. Faptul e confirmat prin o telegramă oficială din Petersburg, care ăice că această scire a produs mare consternație.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.

Redactor responsabil: Traian H. Pop

Grija femeii este pentru binele familiei!

Kathreiner
cafea de malt Kneipp

prin modul de producere a lui Kathreiner este gustoasă, ajută sănătății și e ieftină, ofere deci cele mai neprețuite avantajii pentru ori-care economie casnică!

La cumpărare să se accentueze espres numele Kathreiner și să se c'eară numai pachete originale cu marca de scutire preotul Kneipp.

